

การแปลบุพบทวลีที่มี “in” เป็นหน่วยคำหลัก

ณัฐวิภา จันทรอินทร์¹ และ สุริยันต์ ปานเล่าห์²

^{1,2}สาขาวิชาการแปลภาษาอังกฤษและไทย คณะศิลปศาสตร์

^{1,2}มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

บทคัดย่อ

เมื่อคำบุพบท “in” ไม่ได้แปลว่า “ใน” เสมอไป อะไรคือปัจจัยสำคัญที่นักแปลต้องคำนึงถึง บทความวิจัยนี้ศึกษาทฤษฎีการแปลบุพบทวลีที่มี “in” เป็นหน่วยคำหลักเพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของโครงสร้างบุพบทวลีกับกลวิธีการแปลงานวรรณกรรมนวนิยายที่ผู้แปลเลือกใช้เพื่อรักษาความเท่าเทียมกันระหว่างภาษาต้นทางและปลายทางในแง่โครงสร้าง ความหมาย และความมั่งคั่งทางภาษา โดยการวิเคราะห์โครงสร้างบุพบทวลีด้วยหลักไวยากรณ์ปริวรรตผ่านมุมมองด้านภาษาศาสตร์ปริชาน รวมถึงจำแนกกลวิธีการแปลด้วยวิธีการเปรียบเทียบต่างระดับคือนวนิยายของ Toni Morrison เรื่อง The Bluest Eye และบทแปล “ดวงตาสีฟ้าสุดฟ้า” โดยจุฑามาศ แอนเนียน ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าผู้แปลมีแนวโน้มถ่ายทอดบุพบทวลีโดยใช้โครงสร้างแบบเดียวกันกับต้นฉบับสูงถึงร้อยละ 76 แต่ในทางกลับกันผู้แปลเลือกถ่ายทอดความหมายด้วยกลวิธีการแปลตรงตัวเพียงร้อยละ 47 โดยมีปัจจัยสำคัญคือโครงสร้างบุพบทวลี ลักษณะทางภาษาศาสตร์ และลักษณะของตัวบทที่เป็นงานเขียนประเภทนวนิยาย

คำสำคัญ ; บุพบทวลี, กลวิธีการแปล, การแปลนวนิยาย, ไวยากรณ์ปริวรรต, ภาษาศาสตร์ปริชาน

รับต้นฉบับ 21 พฤษภาคม 2564 แก้ไขตามผู้ทรงคุณวุฒิ 13 พฤศจิกายน 2564 ตอรับการตีพิมพ์ 22 พฤศจิกายน 2564

Translating Prepositional Phrases with the Morpheme “In”

Nuttika Janin¹ and Suriyan Panlay²

^{1,2}English and Thai Translation, Faculty of Liberal Arts

^{1,2}Thammasat University, Thailand

Abstract

What needs to be taken into account, as a translator, when the preposition “in” does not always yield “nai” in its Thai translation? This research article examines strategies utilized in translating prepositional phrases that contain the morpheme “in” in a literary text. It also explores the relationship between prepositional phrases and literary translation, and the equivalence between the source and target texts in terms of structures, meanings, and linguistic styles. Transformational rules, cognitive linguistics, as well as contrastive analysis, are used as key theoretical grounding to analyze translation strategies employed by Jutamas Anyan in her translation of Toni Morrison’s *The Bluest Eye*. While 76% of the Thai translation maintain the same prepositional phrase structure as that of the source text, as the results suggest, only 47% adopt literal translation strategies. The key contributing factors are prepositional phrase structures, linguistic factors, and the nature of a literary text.

Keywords; prepositional phrase, translation strategies, translating literature, transformational rules, cognitive linguistics

บทนำ

คำบุพบทเป็นคำที่มีความหมายเชื่อมโยง (inherent meaning) กับความหมายส่วนอื่น ๆ ของประโยคและเป็นคำที่มีความถี่ในการปรากฏสูง กล่าวคือในประโยคภาษาอังกฤษที่ไม่ซับซ้อน 100 ประโยคจะพบคำบุพบทมากถึงประมาณ 300 คำ (French, 1972, p. 33) คำบุพบทจึงเป็นองค์ประกอบหนึ่งในระบบโครงสร้างที่สำคัญและเป็นประเด็นที่นักแปลควรทำความเข้าใจอย่างถ่องแท้ ทั้งนี้เนื่องจากคำบุพบทนั้นมีเป็นจำนวนมากและเพื่อจำกัดขอบเขตในการศึกษาให้ชัดเจน รวมถึงสามารถศึกษาได้ในเชิงลึก การศึกษาวิจัยครั้งนี้เลือกศึกษาเฉพาะการแปลยพจนานุกรมที่มีหน่วยคำ “in” เป็นหลัก เพราะมีความหมายเทียบเคียงกันได้กับหน่วยคำบุพบท “ใน” ยิ่งไปกว่านั้นคำว่า “in” ที่อยู่ในรูปยพจนานุกรมไม่ได้แปลว่า “ใน” เสมอไปแต่แปลได้หลายความหมาย จึงตั้งสมมติฐานเบื้องต้นได้ว่ามีหลายปัจจัยที่ส่งผลต่อการแปลความหมายของคำบุพบท “in” เป็นภาษาไทย อาทิ โครงสร้างของประโยคแตกต่างกัน กลวิธีการแปลที่ผู้แปลเลือกใช้และวัฒนธรรมที่ต่างกัน เช่น Get on *in that bed*. (The Bluest Eyes, p. 8) ที่ผู้แปลเลือกแปลว่า *ไปเข้านอนได้เลย* (ดวงตาสีฟ้าสุดฟ้า, น. 30)

ที่ผ่านมามีผู้ให้ความสนใจศึกษาวิเคราะห์เกี่ยวกับคำบุพบทเป็นจำนวนมาก ทั้งในและต่างประเทศ โดยศึกษาในแง่มุมแตกต่างกันออกไป (Jaworska, 1987; ยาวาลักษณ์ อภิชาติวิมลภ, 2520; วิไลวรรณ อรุณมานะกุล, 2545; สายใจ ลีลาน้อย, 2553) ซึ่งงานวิจัยในประเทศก่อนหน้านี้เน้นวิเคราะห์หลักการยคำบุพบทหรือการปรากฏของยพจนานุกรมและเป็นการศึกษาด้านการใช้ไวยากรณ์ทางภาษาศาสตร์เท่านั้น ส่วนการวิจัยเรื่องการใช้ยคำบุพบทในประเทศเป็นการศึกษาวิเคราะห์ภาษาอังกฤษหรือการเปรียบเทียบโครงสร้างยพจนานุกรมกับภาษาต่างประเทศอื่น ๆ จึงแสดงให้เห็นถึงช่องว่างในการวิจัยและความสำคัญของปัญหา เนื่องจากความรู้และความเข้าใจนั้นส่งผลโดยตรงต่อการนำไปใช้ในการแปลภาษาเพื่อถ่ายทอดความหมายได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม และยังไม่มีพบว่ามีการศึกษาเฉพาะเจาะจงในแง่มุมการแปล รวมถึงยังไม่พบการศึกษาที่เฉพาะเจาะจงการแปลยคำบุพบทจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยในงานวิจัยอื่น ๆ ที่ผ่านมาอีกด้วย บทความวิจัยชิ้นนี้จึงเลือกศึกษาการแปลยพจนานุกรม “in” จากวรรณกรรมประเภทนวนิยายเป็นภาษาไทย เนื่องจากมองว่าบทแปลต้องเลือกใช้ภาษา

ที่สละสลวยและการเรียบเรียงอย่างเป็นธรรมชาติเพื่อสะท้อนอารมณ์และความรู้สึกของตัวละครได้อย่างชัดเจน โดยวิเคราะห์เปรียบเทียบต่างระหว่างตัวบทภาษาอังกฤษจากหนังสือเรื่อง “The Bluest Eye” เขียนโดย Toni Morrison และฉบับภาษาไทยเรื่อง “ดวงตาสีฟ้าสุดฟ้า” แปลโดยจุฑามาศ แอนเนี่ยน

สำหรับตัวบทเรื่อง “The Bluest Eye” นั้นเป็นนวนิยายเล่มแรกของ Toni Morrison ตีพิมพ์เป็นครั้งแรกในปี พ.ศ. 2513 และได้รับการแปลไปเป็นภาษาต่าง ๆ มากมายทั่วโลก เช่น จีน เยอรมัน อิตาลี รัสเซีย โปแลนด์ สเปน เซอร์เบีย ตุรกี รวมถึงภาษาไทย ซึ่งใช้ชื่อว่า “ดวงตาสีฟ้าสุดฟ้า” แปลโดยจุฑามาศ แอนเนี่ยน ตีพิมพ์ในประเทศไทยเป็นครั้งแรกในเดือนกุมภาพันธ์ปี พ.ศ. 2563 โดยสำนักพิมพ์ Library House และได้รับความสนใจอย่างกว้างขวางโดยเห็นได้จากที่มีการนำเสนอของร้านหนังสือเกือบทุกแห่งในกรุงเทพมหานคร ต้นฉบับเป็นผลงานวรรณกรรมที่มีชื่อเสียง ซึ่งบอกเล่าเรื่องราวสะท้อนสภาวะการปฏิเสธอัตลักษณ์แห่งเผ่าพันธุ์ ความชิงชังตนเอง และอิทธิพลของสื่อกับการนิยามความงามในสังคมโดยมีตัวละครเอกคือพีโคลา บรีดเลฟ สาวน้อยผิวดำผู้อยากมีนัยน์ตาสีฟ้าเพราะได้รับการหล่อหลอมทางความคิดจากสื่อรอบตัวว่านั่นคือความงามที่แท้จริง และมองว่าตนเองนั้นดูน่าเกลียดราวสัตว์ประหลาด ด้วยความเป็นเลิศทางวรรณศิลป์ของผลงานชิ้นนี้และชิ้นอื่น ๆ ที่ตามมาทำให้โทนี่ มอร์ริสัน ได้รับรางวัลโนเบลสาขาวรรณกรรม ประจำปี พ.ศ. 2536 นอกจากนี้มอร์ริสันยังได้รับรางวัลอันทรงเกียรติทางด้านวรรณกรรมอีกมากมาย อาทิ รางวัลพูลิตเซอร์ (Pulitzer Prize) และรางวัลหนังสือแห่งชาติ (National Book Award) จากนวนิยายเรื่อง Beloved ในปี พ.ศ. 2531 รวมถึงรางวัล Presidential Medal of Freedom จากประธานาธิบดี บาร์ค โอบามา ในปี พ.ศ. 2555 อีกด้วย

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของโครงสร้างบุพบทวลีที่มี “in” เป็นหน่วยคำหลักกับกลวิธีการแปลงานวรรณกรรมประเภทนวนิยายที่ผู้แปลเลือกใช้เพื่อรักษาความเท่าเทียมกันระหว่างภาษาต้นทางและภาษาปลายทางทั้งในแง่ของโครงสร้าง ความหมายและความงามทางภาษา โดยการวิเคราะห์เพื่อทำความเข้าใจลักษณะโครงสร้างของบุพบทวลีที่มี

“in” เป็นหน่วยคำหลักตามหลักไวยากรณ์ปริวรรต (Chomsky, 1985) ผ่านมุมมองทางด้านภาษาศาสตร์ปริชาน (Tyler & Evans, 2003) รวมถึงการจำแนกกลวิธีการแปลตามหลักการแก้ปัญหาความไม่เท่าเทียมกันทางความหมายในระดับคำ (Baker, 2018)

ทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

คำจำกัดความของบุพพท “in” ตามการศึกษาภาษาศาสตร์ปริชานนั้นคือบุพพทที่แสดงพื้นที่ (Spatial Preposition) ในเชิงขอบเขตของค่านามหลังคำบุพพท (Bounded Landmarks) ซึ่ง Tyler and Evans (2003, p. 178) ให้คำนิยามขอบเขตของค่านามหลังคำบุพพทว่าเป็นการครอบคลุมถึงส่วนภายใน (an interior) ส่วนขอบเขต (a boundary) และส่วนภายนอก (an exterior) กล่าวคือ ขอบเขตของค่านามหลังคำบุพพทนั้นอยู่ในรูปแบบ 3 มิติ เช่น กล่อง หรือ ห้อง และในขณะที่มนุษย์มีความสามารถในการแสดงพื้นที่ได้จากหลากหลายมุมมอง โดยในบางครั้งก็ไม่เชื่อมโยงกับรูปทรงเรขาคณิตแต่เป็นไปตามประสบการณ์ของมนุษย์และการปฏิสัมพันธ์กับค่านามหลังคำบุพพทนั้น ๆ ในรูปแบบแตกต่างกัน ตัวอย่างเช่น “There is a lot of traffic *on the street*.” และ “There are several potholes *in the street* in front of my house.” เห็นได้ชัดเจนว่า สองประโยคนี้นี้มีค่านามหลังคำบุพพทตัวเดียวกันคือ street ในตัวอย่างแรกใช้บุพพท on มีสองมิติคือบนพื้นผิวถนน ส่วนตัวอย่างถัดมาบุพพท in มีสามมิติคือแสดงความลึกภายในโครงสร้างของถนนด้วย แต่เมื่อผู้วิจัยลองแปลทั้งสองประโยคนี้นี้เป็นภาษาไทยว่า “การจราจรบนถนนหนาแน่นมากและบนถนนหน้าบ้านฉันมีหลุมบ่อเต็มไปหมด” ทำให้เห็นได้อย่างชัดเจนว่าการรับรู้ของมิติระหว่างสองภาษามีความแตกต่างกัน ส่งผลให้การใช้คำบุพพทนั้นแตกต่างกันไปด้วย เพราะภาษาไทยไม่ใช้บุพพท “ใน” กับถนน ซึ่งการรับรู้จากมุมมองที่แตกต่างกันนี้อาจส่งผลให้เกิดข้อผิดพลาดในการแปลได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อแปลประโยคนี้อีกกลับไปเป็นภาษาอังกฤษอาจกลายเป็น “There are several potholes at the street in front of my house.” ซึ่งเกิดจากความเคยชินและการรับรู้ภาษาในแบบของภาษาไทย เป็นต้น

จากคำอธิบายและตัวอย่างข้างต้น การวิเคราะห์ความหมายของ “in” และ “ใน” ในเชิงภาษาศาสตร์ปริชานจึงมีความสำคัญต่อการศึกษาครั้งนี้ กล่าวคือเป็นการศึกษา

ความหมายของคำในแง่ของการรับรู้ภาษา (language acquisition) การประมวลผลภาษา ในสมอง การคิด การเข้าใจ การจำ และการใช้ภาษาของมนุษย์ (จรัลวิไล จรูญโรจน์, 2555) โดยที่คำบุพบทนั้นมีต้นกำเนิดมาจากความหมายแสดงพื้นที่รวมถึงมีการพัฒนาความหมายไปในลักษณะอื่น ๆ ซึ่งเกิดขึ้นอย่างเป็นระบบตามธรรมชาติของประสบการณ์ทางกายภาพที่มนุษย์รับรู้และเข้าใจแตกต่างกัน การใช้ภาษาที่สื่อถึงแสดงพื้นที่แบบดั้งเดิมจะเป็นพื้นฐานสำหรับการขยายความหมายไปสู่ความหมายที่เป็นนามธรรมมากขึ้น (Tyler & Evans, 2003) ผู้วิจัยจึงนำทฤษฎีภาษาศาสตร์ปริชานนี้มาเป็นส่วนหนึ่งในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพในแง่การรับรู้ที่แตกต่างกันระหว่างสองวัฒนธรรมการใช้ภาษา ส่วนความหมายโดยทั่วไปของบุพบท “in” เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับแนวความคิดนี้แล้วก็ให้ความหมายในทิศทางเดียวกันคือการแสดงพื้นที่ภายในขอบเขต เช่น Cambridge Dictionary ให้คำจำกัดความคำบุพบท “in” ไว้ว่า “inside a container, place, or area, or surrounded or closed off by something.” (Cambridge University Press, 2020) และ Oxford Dictionary ให้คำจำกัดความว่า “at a point within an area or a space or within the shape of something; surrounded by something.” ส่วนคำจำกัดความของบุพบท “ใน” ก็บ่งบอกความหมายที่แสดงพื้นที่ภายในขอบเขต กล่าวคือ ตามพจนานุกรมไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2554) “ใน” หมายถึง ตรงกันข้ามกับนอก ไม่ใช่ นอก เช่น ในบ้าน ในเมือง เป็นต้น

ประเด็นสำคัญที่ต้องคำนึงถึงอีกประเด็นหนึ่งคือคำบุพบทอาจมีความใกล้เคียงกันกับอนุภาค (Particle) โดยสามารถพิจารณาได้จากหน้าที่คำ กล่าวคือ คำบุพบทมีหน้าที่เชื่อมโยงหน่วยหลังคำบุพบทนั้นกับคำอื่น ๆ ในประโยค (O’Dowd, 1998: อ้างใน วิไลวรรณ อรุณมานะกุล, 2545, น.6) เช่น Sarah is in the Kitchen. (“in” ในประโยคนี้แสดงความหมายบอกสถานที่อยู่ของ Sarah) แต่ในกรณีที่เป็นคำอนุภาคจะไม่แสดงถึงความสัมพันธ์ใด ๆ ในประโยค เช่น The product launch date was set to tie in with the movie release. (“in” ในประโยคนี้เป็นอนุภาคที่ปรากฏร่วมกับคำกริยาในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของรูปกริยานั้น) ดังนั้นลักษณะสำคัญของคำบุพบทในโครงสร้างประโยคคือต้องมีกรรม (Object of Preposition) เสมอ โดยอาจอยู่ในรูปของคำหรือกลุ่มคำซึ่งทำหน้าที่เสมือนเป็นคำนาม ได้แก่ คำนาม คำสรรพนาม รูปกริยาที่ทำหน้าที่เป็นคำนาม รวมทั้ง

กลุ่มคำซึ่งจัดเป็นส่วนหนึ่งของบุพพทวลีด้วยหรือเรียกว่าโครงสร้างบุพพทวลี (Structure of Prepositional Phrases) ซึ่งตรงกับแนวความคิดของ Jacobs and Rosenbaum (1968, pp.136-141) ที่กล่าวว่า “คำบุพพทวลีจะปรากฏอยู่ในโครงสร้างลึก (Deep Structure) ของประโยคเสมอ โดยเป็นส่วนของคำนามและคำบุพพทวลีนั้นจะถูกนำเข้ามาอยู่ในโครงสร้างของประโยคโดยขบวนการเปลี่ยนแปลงรูปประโยค (Transformation) สิ่งที่น่าสนใจก็คือ คำบุพพทวลีและคำนามที่ตามหลังบุพพทวลีนั้นมิได้ทำหน้าที่เหมือนนามวลี แต่กลับเหมือนหน่วยพิเศษ (Special Constituents) ซึ่งอาจเรียกได้ว่าเป็นบุพพทวลี (Prepositional Phrase)”

ทั้งนี้ Linstromberg (1998) ได้ให้คำจำกัดความของ ‘บุพพทวลี’ ว่าเกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างคำที่เป็นหน่วยหลังคำบุพพทวลี (Landmark) กับคำที่เป็นหน่วยหน้าคำบุพพทวลี (Subject) หรือคำที่หน่วยหลังคำบุพพทวลีทำหน้าที่ขยายโดยบุพพทวลีที่ทำหน้าที่เป็นส่วนขยาย (Modifier) ให้กับคำอื่น ๆ ในโครงสร้างความ เมื่อพิจารณาจากลักษณะความหมายที่หน่วยคำหลังคำบุพพทวลีอธิบายหน่วยหน้าคำบุพพทวลี ความหมายของคำบุพพทวลีสามารถใช้แสดงความหมายได้ 2 ลักษณะ (Linstromberg, 1998: อ้างในวิไลวรรณ อรุณมานะกุล, 2545, น. 10) คือ 1.) ความหมายแบบตรงตัว (Literal Meaning) เกิดจากกรณีที่กรรมของบุพพทวลีอ้างอิงคำนามที่เป็นรูปธรรม เช่น คน สัตว์ สิ่งของและสถานที่ ตัวอย่างเช่น He is in bed. และ 2.) ความหมายเชิงอุปมา (Metaphorical Meaning) แตกต่างกันที่กรรมของบุพพทวลีอ้างอิงคำนามหรือคำประเภทอื่นใดที่มีความหมายแสดงถึงสิ่งที่เป็นนามธรรม (Abstract Landmark) เช่น You are on time. เนื่องจากคำว่า time หรือ เวลา ไม่มีตัวตนชัดเจน ดังนั้นรูปคำบุพพทวลีที่เข้ากับหน่วยหลังคำบุพพทวลีนั้นจึงไม่ได้แสดงความหมายบอกตำแหน่งหรือสถานที่ของ ‘you’ ซึ่งเป็นประธานของประโยค การใช้คำบุพพทวลีแบบนี้จึงจัดเป็นลักษณะความหมายไม่ตรงตัว (Non-literal Meaning) (วิไลวรรณ อรุณมานะกุล, 2545, น. 11)

นอกจากนี้ เพื่อให้การวิจัยสมบูรณ์ยิ่งขึ้นควรนำทั้งแนวคิดเรื่องโครงสร้างแสดงพื้นที่ของคำบุพพทวลี (ในที่นี้คือการแสดงขอบเขต ‘containment’ ของ in และ ใน) รวมถึงการแสดงนัยการเคลื่อนที่ (movement reading) มาพิจารณาร่วมกัน โดยผู้วิจัยได้อ้างถึงงานวิจัยหนึ่งที่ศึกษาคำว่า “in” และ “ใน” ของ วิไลวรรณ อรุณมานะกุล (2562, น. 39)

ซึ่งกล่าวไว้ว่าถึงแม้ทั้ง in และ in เป็นบุพพทที่มีความหมายตรงตัวไม่มีนัยในการเคลื่อนที่ (static) แต่ยังประกอบด้วยความหมายที่นัยของการเคลื่อนที่ในทิศทางแบบไม่ตายตัว อันเป็นผลมาจากองค์ประกอบอื่น ๆ ในประโยคซึ่งแต่ละภาษามีลักษณะที่แตกต่างกันไป เช่น ภาษาอังกฤษ “Don’t bring him in here.” การเคลื่อนที่อยู่ตรงคำกริยา “bring” (Levin, 1993, pp. 134-135) หรือในภาษาไทย “เฟร็ดปีนกลับเข้าไป<ใน>รถเพื่อช่วยรอน” มีกริยาหลักคือ “ปีน” และกริยาที่บอกทิศทางคือ “เข้าไป” ก่อนตามด้วยบุพพทคือ “ใน” ซึ่ง วิไลวรรณ อรุณมานะกุล (2562, น. 43) สรุปงานวิจัยฉบับนี้ไว้ด้วยว่า ในขณะที่การอ่านการเคลื่อนที่ของบุพพท “in” ในภาษาอังกฤษนั้นมาจากความหมายของคำกริยาซึ่งบ่งชี้ถึงการเปลี่ยนตำแหน่ง แต่ภาษาไทยซับซ้อนกว่านั้น เพราะมีจุดเด่นคือหน่วยสร้างกริยาเรียง (Serial Verb Construction) ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการตีความหมายในการเคลื่อนที่ของบุพพท “ใน”

ในบทความวิจัยนี้ผู้วิจัยดำเนินการผ่านการวิเคราะห์โครงสร้างตัวบทด้วยไวยากรณ์ปริวรรตซึ่งแสดงให้เห็นความสัมพันธ์ของแต่ละหน่วยในประโยค กล่าวคือ การนำคำบุพพทในภาษาอังกฤษและภาษาไทยไปใช้นั้นจะดำเนินไปตามหลักไวยากรณ์เหล่านี้ โดยผู้วิจัยเลือกอ้างอิงมาจากผลงานการวิจัยของ เขียวลักษณ์ อภิชาติวัลลภ (2520, น. 39-41) เนื่องจากเป็นงานวิจัยที่พบว่าศึกษาโครงสร้างของบุพพทวลีได้อย่างละเอียดชัดเจนและเรียบเรียงการนำเสนอเป็นขั้นเป็นตอนเข้าใจง่าย ถึงแม้เป็นการศึกษาที่ผ่านมาเป็นเวลานานแล้วแต่ไวยากรณ์ปริวรรตยังคงเป็นทฤษฎีภาษาศาสตร์ที่ร่วมสมัยและได้รับการยกย่องให้เป็นทฤษฎีแม่บทที่มีอิทธิพลต่อการศึกษาทางด้านภาษามาจนถึงปัจจุบัน (Bursky, 1997) ซึ่งผู้วิจัยนำทฤษฎีไวยากรณ์ปริวรรตมาใช้ในการแยกหมวดหมู่ของโครงสร้างบุพพทวลีตามหน้าที่ในประโยคที่แตกต่างกัน เพื่อจะวิเคราะห์เปรียบเทียบต้นฉบับกับบทแปลได้ทั้งในแง่ของโครงสร้างและความหมาย รวมถึงทำให้กรอบทฤษฎีสำหรับงานวิจัยมีหลักการอ้างอิงที่อธิบายได้ชัดเจน เข้าใจง่ายและน่าเชื่อถือ สำหรับงานวิจัยฉบับนี้นำมาปรับใช้ทั้งหมด 5 ประเภทซึ่งครอบคลุมโครงสร้างที่พบในกลุ่มตัวอย่างที่เลือกมาทั้งหมด ได้แก่

1. **การเสริม (Insertion)** คือการใช้บุพบทลีมาเสริมประโยค ตัวอย่างเช่น He is walking. เสริมด้วยบุพบทลีเป็น He is walking along the river. ซึ่งในภาษาอังกฤษ การเลือกคำบุพบทลีได้ถือตามความหมายอ้างอิง (Referential Meaning) ทั้งหมด แต่อาจขึ้นอยู่กับคำนามที่ตามมาหรือเรียกว่าคำปรากฏร่วม กล่าวคือ กรรมของบุพบท (object of preposition) จะเป็นตัวกำหนดว่าต้องใช้คำบุพบทตัวใด โครงสร้างประโยคแบบการเสริม คือ Subject + Verb + Preposition Phrase เช่น There is a table on the lawn. There is a table in the yard.

2. **การย้ายตำแหน่ง (Shift)** คือการย้ายตำแหน่งบุพบทลีในประโยคนั้น ๆ มาไว้ข้างหน้าแทน ส่วนใหญ่ทำเพื่อเน้นความสำคัญของส่วนนั้น หรือในประโยคคำถาม และประโยคอนุพากย์ (clause) เท่านั้น เมื่อย้ายคำบุพบทมาข้างหน้าแล้วจะทำให้ประโยคเป็นทางการมากขึ้น (formal) โครงสร้างประโยคในรูปแบบการย้ายตำแหน่งคือ Preposition Phrase + Subject + Verb (+ Object) เช่น He run to the theatre. ย้ายตำแหน่ง เป็น To the theatre, he run. และ The girl whom I give the book to. ย้ายตำแหน่ง เป็น The girl to whom I give the book.

3. **การละ (Deletion)** คือการละบุพบทลีในประโยคนั้นไปเลย ซึ่งการใช้กฎข้อนี้ในภาษาอังกฤษมีข้อจำกัดคือเราสามารถละได้ในกรณีที่เป็นคำบุพบทบอกเวลา โครงสร้างประโยคในรูปแบบการละคือ [omit] Preposition + Noun เช่น (in) the previous summer และ (at) the beginning of this year

4. **การละกรรม (Object Deletion)** คือการละกรรมของบุพบทซึ่งกฎข้อนี้ทำได้ในกรณีที่นามวลี (NP) ที่เป็นกรรมตามหลังคำบุพบทได้มีการอ้างถึงมาก่อนแล้ว และเป็นที่ยอมรับกันดีในระหว่างผู้พูดกับผู้ฟัง โครงสร้างประโยคในรูปแบบการละกรรมคือ Subject + Verb + Preposition + [omit] object เช่น A boy walked past the house. ละกรรมเป็น A boy walked past.

5. **การใช้เป็นส่วนขยายคำนาม (Nominal Modification)** คือการนำเอา บุพบทลีไปเป็นส่วนขยายของคำนามหรือนามวลี โครงสร้างประโยคในรูปแบบการใช้เป็นส่วนขยายนามคือ Subject + Verb + Object + Preposition Phrase เช่น The boy is my son. ขยายคำนามด้วยบุพบทลีเป็น The boy with brown eyes is my son.

สำหรับในขั้นตอนการศึกษาวิเคราะห์การเลือกใช้กลวิธีการแปลของผู้แปล ผู้วิจัยใช้วิธีการเปรียบเทียบต่างระหว่างสองภาษา (Contrastive Analysis) (Baker, 2011; Hoey & Houghton, 2001) เพื่อหาความคล้ายคลึงและแตกต่าง โดยใช้หลักการแก้ปัญหาความไม่เท่าเทียมกันทางความหมาย (Non-equivalent) ของ Mona Baker (2018) ซึ่งไม่ได้เน้นไปที่การแบ่งกลวิธีการแปลออกเป็นทวีภาคแต่เน้นทำความเข้าใจความแตกต่างทางด้านโครงสร้างและความหมายเพื่อให้ผู้แปลสามารถเลือกสรรคำแปลที่เหมาะสมได้ Baker แบ่งหมวดหมู่การศึกษาเปรียบเทียบภาษาต้นฉบับและภาษาแปลออกเป็น 1. ความไม่เท่าเทียมในระดับคำ (Non-equivalence at word level) 2. ความไม่เท่าเทียมในระดับเหนือกว่าคำ (Non-equivalence above word level) 3. ความไม่เท่าเทียมในระดับไวยากรณ์ (Grammatical non-equivalence) 4. ความไม่เท่าเทียมในระดับข้อความหรือวาทกรรม (Textual non-equivalence) และ 5. ความไม่เท่าเทียมในระดับวัจนปฏิบัติศาสตร์ (Pragmatic nonequivalence) ซึ่งในงานวิจัยฉบับนี้เน้นระดับคำเป็นหลัก ทั้งนี้ความไม่เท่าเทียมกันในระดับคำของภาษาต้นฉบับและภาษาปลายทางนั้นมีหลากหลายวิธีการแก้ไขจึงแตกต่างกันไปด้วย โดยแบ่งออกเป็นปัญหาด้านความหมายและด้านรูปแบบ โดยรวมทั้งความหมายและรูปแบบในเรื่องของประเพณี วัฒนธรรม และความเชื่อทางศาสนาด้วย ยกตัวอย่างเช่น วิธีการแก้ไขการแปลด้านความหมาย โดยการคงความหมายไว้ด้วยการอธิบายเพิ่มเติม เช่น “การไหว้” แปลเป็น “The traditional Thai bow” ซึ่ง “bow” โดยคำจำกัดความจาก Cambridge dictionary of American English หมายถึง to bend [the head or body] forward, as a way of showing someone respect. (พุทธมนต์ กัญจนบุศย์, 2559, น. 7) ทั้งนี้กลวิธีที่นักแปลมืออาชีพใช้ในการแก้ปัญหาความไม่เท่าเทียมกันในระดับคำของต้นฉบับและฉบับแปลมีทั้งหมด 8 วิธี (Baker, 2018, pp. 25–45) อย่างไรก็ตามเมื่อวิเคราะห์ตัวบทที่คัดเลือกมาแล้วพบว่ามียุทธวิธีการแปล 3 วิธี ที่ช่วยแก้ปัญหาความไม่เท่าเทียมกันทางความหมายในระดับคำระหว่างคำบุพบทภาษาอังกฤษและภาษาไทย ซึ่งในที่นี้คือ ‘in’ และ ‘ใน’ ได้เป็นอย่างดี ได้แก่ การแทนที่ทางวัฒนธรรม (Cultural Substitution) การถอดความหมาย (Paraphrase) และการละ (Omission) เนื่องจากถึงแม้ว่าคำบุพบททำหน้าที่เชื่อมคำต่อคำเหมือนกันทั้งสองภาษา แต่ในบริบทเดียวกันอาจเลือกใช้คำบุพบทที่แตกต่างกันออกไป มีปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อ

การแปลอันได้แก่ ปัจจัยทางด้านวัฒนธรรมและการเลือกถ่ายทอดความหมาย ตัวอย่าง เช่น “there’s a crack in this bowl” ภาษาไทยคือ “มีรอยแตกบนถ้วยใบนี้” เป็นต้น โดยแต่ละวิธีมีรายละเอียดดังนี้

1. Cultural Substitution คือการแปลโดยการแทนที่ทางวัฒนธรรมในภาษาแปล กล่าวคือ การแทนที่ในสิ่งที่เป็นวัฒนธรรมเฉพาะหรือการแทนที่สำนวนซึ่งในภาษาแปลมีความหมายหลักไม่เหมือนกับภาษาต้นฉบับ แต่มีบางสิ่งคล้ายคลึงกัน การใช้กลวิธีนี้เป็นการอ้างถึงความคิดที่กลุ่มเป้าหมายคุ้นเคย เช่น แปล “Mile” เป็น “กิโลเมตร” หรือ แปล “Holy Cow” เป็น “คุณพระช่วย” เป็นต้น

2. Paraphrase using a related and unrelated word คือการแปลโดยการถอดความหมายแบบใช้ถ้อยคำที่สัมพันธ์และไม่สัมพันธ์กับภาษาต้นฉบับ ซึ่งผู้แปลต้องเรียบเรียงรูปแบบของข้อความใหม่ กลวิธีนี้ช่วยแก้ปัญหาความแตกต่างของรูปภาพาและเมื่อลักษณะของการใช้รูปภาพาในต้นฉบับไม่เป็นธรรมชาติในภาษาแปล เช่น คำว่า “excitedly” ซึ่งเป็นคำวิเศษณ์ แปลเป็น “ด้วยท่าทางตื่นเต้น” ซึ่งเปลี่ยนรูปแบบเป็นบุพพทวลีแทน เพราะหากแปลโดยรักษารูปแบบเดิมว่า “อย่างตื่นเต้น” ก็จะไม่เป็นธรรมชาติในภาษาแปล

3. Omission คือการแปลโดยการละบางคำออกไป เนื่องจากในภาษาปลายทางอาจไม่จำเป็นต้องใส่ก็สามารถสื่อความหมายได้ชัดเจน กลวิธีนี้อาจดูเหมือนไม่ควรปฏิบัติแต่ในบางบริบทสามารถใช้กลวิธีนี้ได้ถ้าความหมายที่ถูกต้องยังคงอยู่ในเนื้อความที่ถ่ายทอดออกไป กล่าวคือ คำนั้น ๆ เป็นสิ่งที่ไม่จำเป็นเพียงพอที่จะต้องแปลเพื่อให้ข้อความนั้นสมบูรณ์ยิ่งขึ้น เช่น “drive away all doubts from their soul” แปลว่า “หายสงสัยเป็นปลิดทิ้ง”

การทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยต่าง ๆ ข้างต้นแสดงให้เห็นว่าในการแปลบุพพทวลีที่มีหน่วยคำ “in” เป็นหน่วยคำหลักนั้นมีหลากหลายแง่มุมที่น่าสนใจให้ทำการศึกษาและน่าจะเป็นประโยชน์กับทั้งในด้านการแปลและการใช้ภาษา

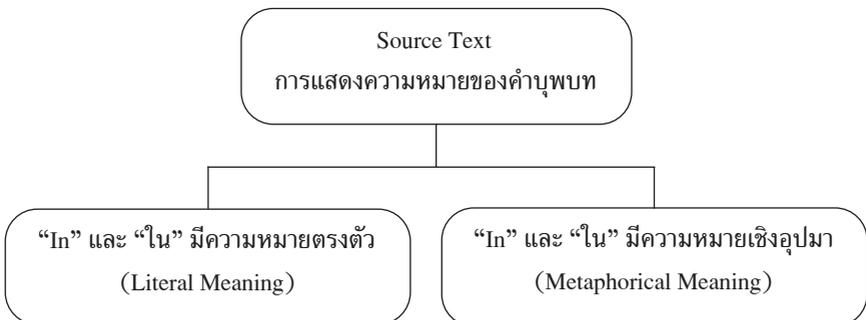
ระเบียบวิธีการวิจัย

งานวิจัยฉบับนี้เป็นงานวิจัยทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพโดยเน้นวิจัยเชิงคุณภาพเป็นหลัก ซึ่งดำเนินการตามขั้นตอนทั้งหมด 5 ขั้นตอนด้วยกัน

ขั้นตอนแรกคือการกำหนดกลุ่มตัวอย่างซึ่งผู้วิจัยเลือกวิเคราะห์ตัวบทเรื่อง “The Bluest Eye” เขียนโดย Toni Morrison และฉบับแปลคือ “ดวงตาสีฟ้าสุดฟ้า” โดยจุฑามาศ แอนเนียน เนื่องจากเป็นงานวรรณกรรมประเภทนวนิยายที่ต้องแปลด้วยภาษาที่สละสลวยเป็นธรรมชาติ และมีจำนวนหน้าไม่น้อยกว่า 200 หน้า เพื่อให้มีจำนวนคำที่มากพอสำหรับการนำมาศึกษาได้ ต้นฉบับมีการใช้บุพบทวลีที่มีหน่วยคำ “in” เป็นหน่วยคำหลักในโครงสร้างประโยคโดยพบความถี่เฉลี่ยประมาณ 7 บุพบทวลีต่อ 1 หน้า

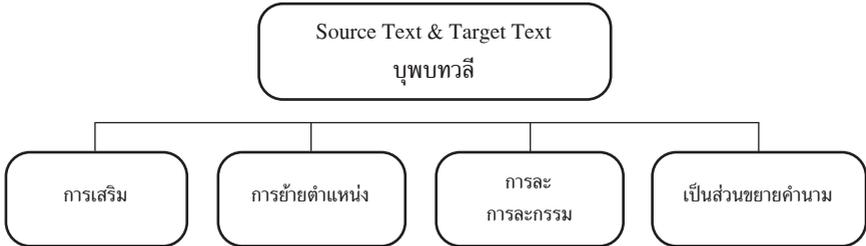
ขั้นตอนที่สองผู้วิจัยสร้างเครื่องมือเพื่อเป็นกรอบแนวคิดหรือเกณฑ์ในการทดสอบกลุ่มตัวอย่างเริ่มจากหาเครื่องมือในการวิเคราะห์ต้นฉบับ (Source Text Analysis) โดยแบ่งประเภทบุพบทวลีตามการแสดงความหมายของคำบุพบท “in” คือแบ่งเป็นแสดงความหมายตรงตัวและแสดงความหมายเชิงอุปมา

แผนภูมิที่ 1 แสดงการจำแนกประเภทของต้นฉบับตามการแสดงความหมาย

จากนั้นจึงนำมานำบุพบทวลีในประโยคต้นฉบับและบทแปลมาวิเคราะห์โครงสร้างแยกประเภทตามไวยากรณ์ปรีวรรต (Transformational Grammar)

แผนภูมิที่ 2 แสดงการจำแนกประเภทของต้นฉบับและบทแปลตามหลักไวยากรณ์ปริวรรต

ขั้นตอนที่สามคือการสุ่มตัวอย่างเพื่อนำมาทดสอบซึ่งผู้วิจัยเลือกวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบมีระบบ (Systematic Random Sampling) โดยดึงข้อมูลจาก 4 บท คือ Autumn, Winter, Spring และ Summer เฉลี่ยบทละ 25 ประโยค วิเคราะห์รวมทั้งสิ้น 100 ประโยค เมื่อได้ตัวอย่างครบจึงเริ่มนำไปวิเคราะห์เพื่อจัดหมวดหมู่โดยใช้เครื่องมือดังที่กล่าวไว้ในขั้นตอนที่สอง

ขั้นตอนที่สี่คือการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้วิธีสร้างตารางเพื่อวิเคราะห์และวัดผลจากการเปรียบเทียบ (Contrastive Analysis) ระหว่างต้นฉบับและบทแปลทั้งในแง่ลักษณะหน้าที่ของบุพบทวลีและกลวิธีการแปลสำหรับตัวบทภาษาอังกฤษและตัวบทภาษาไทยตามกรอบแนวคิดในการวิจัย เพื่อจำแนกกลวิธีการแปลที่ผู้แปลเลือกใช้โดยยึดหลักการแก้ปัญหาความไม่เท่าเทียมกันทางความหมาย (Non-equivalence)

ตารางที่ 1 ตัวอย่างตารางการทำงานในขั้นตอนการวิเคราะห์ต้นฉบับและบทแปล ทั้งในแง่ลักษณะหน้าที่ของบุพบทลีและกลวิธีการแปล The Bluest Eyes

ต้นฉบับ	ความหมาย “in”	ไวยากรณ์ ปรีวรรต	ฉบับแปล	ไวยากรณ์ ปรีวรรต	กลวิธี การแปล
Nuns go by as quiet as lust, and drunken men and sober eyes sing <u>in the lobby of Greek hotel.</u>	ตรงตัว	การเสริม	นางชีย่างผ่านอย่างเงียบงัน เช่นดัดมหา และชายเมาสุรา กับดวงตารูสตีร์ร้องทำเพลง อยู่ในโถงใหญ่ของโรงแรมกรีก น.29	การเสริม	ตรงตัว
She rolls down the window to tell my sister Frieda and me that <u>we can't come in.</u>	ตรงตัว	การละกรรม	หล่อนหมุนกระจกลงเพื่อบอก ฟรีดาพี่สาวฉันกับฉันว่าเรา เข้าไปไม่ได้ น.29	การละกรรม	การละ

ขั้นตอนสุดท้ายคือการนำข้อมูลจากการวิเคราะห์ในขั้นตอนที่ 4 มาจัดหมวดหมู่และแสดงข้อมูลในเชิงปริมาณเพื่อให้เห็นภาพของแนวโน้มความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างบุพบทลี “in” กับกลวิธีการแปลที่ผู้แปลเลือกใช้ทั้งในแง่โครงสร้างไวยากรณ์ ปรีวรรตและการถ่ายทอดความหมายบุพบทลีในงานวิจัยนี้ เพื่อนำไปใช้อ้างอิงสำหรับการวิเคราะห์ผลในเชิงคุณภาพต่อไปตามกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีภาษาศาสตร์ปริชาน (Cognitive Linguistic) มุมมองของการแสดงพื้นที่ (Spatial Preposition) ในเชิงขอบเขตของค่านามหลังคำบุพบท รวมถึงการอ่านการเคลื่อนไหว (Movement Reading) เพื่อศึกษาถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการเลือกกลวิธีการแปล พร้อมยกตัวอย่างสนับสนุนผลลัพธ์ที่ได้ในแต่ละประเด็น

ผลการวิจัยและการอภิปรายผล

จากการศึกษาลักษณะโครงสร้างของบุพบทลีที่มีหน่วยคำ “in” เป็นหน่วยคำหลักในตัวบทวรรณกรรมประเภทนวนิยายตามหลักไวยากรณ์ปรีวรรต โดยวิเคราะห์จากความสัมพันธ์ของแต่ละหน่วยในประโยค (เยวาลักษณ์ อภิชาติวัลลภ, 2520, น. 39-41) พบว่ามีโครงสร้างบุพบทลีแต่ละแบบนั้นส่งผลต่อกลวิธีการแปลในลักษณะ

แตกต่างกัน ทั้งนี้เมื่อนำประโยคกลุ่มตัวอย่างจากต้นฉบับและบทแปลทั้งหมดมาวิเคราะห์ด้วยการเปรียบเทียบ (Hoey & Houghton, 2001, p. 45-49) และเพื่อจำแนกกลวิธีการแปลบุพพทลีสี่ พบว่ามีการแปลด้วย 4 กลวิธีหลัก ๆ ได้แก่ 1.) การแปลแบบตรงตัว เช่น บุพพทลีสี่ในประโยค 'I lie down in my underwear.' (The Bluest Eye, p. 8) แปลตรงตัวได้ว่า 'ฉันเอนกายลงนอนในชุดชั้นใน' (ดวงตาสีฟ้าสุดฟ้า, น.30) 2.) การถอดความหมาย เช่น บุพพทลีสี่ในประโยค 'He stopped and looked in, trying to see in the dark room whether we were really asleep - or was it his imagination that opened eyes were looking at him?' (The Bluest Eye, p. 69) ซึ่งแปลถอดความหมายว่า 'พอหยุดแล้วมองเข้ามา พยายามเพ่งมองผ่านความมืดว่าเราหลับจริงหรือเปล่า - หรือพอคิดไปเองว่ามีดวงตาเบิกโพลงกำลังมองพอยู่' (ดวงตาสีฟ้าสุดฟ้า, น. 97) 3.) การแทนที่ทางวัฒนธรรม เช่น บุพพทลีสี่ในประโยค 'It takes a long time for my body to heat its place in the bed.' (The Bluest Eye, p. 9) แปลแทนที่ทางวัฒนธรรมว่า 'กว่าร่างกายฉันจะทำให้ตำแหน่งที่วางร่างบนเตียงนั้นอุ่นขึ้นมาได้ก็นานโขอยู่' (ดวงตาสีฟ้าสุดฟ้า, น.30) และสุดท้าย 4.) การละ เช่น ในประโยคว่า 'I couldn't join them in their adoration because I hate Shirley.' (The Bluest Eye, p. 17) แปลโดยการละว่า 'ฉันร่วมวงนิยมชมชื่นกับสองคนนั้นไม่ได้เพราะฉันเกลียดเชอร์ลีย์' (ดวงตาสีฟ้าสุดฟ้า, น.39) ซึ่งการเลือกใช้กลวิธีการแปลแต่ละวิธีดังกล่าวข้างต้น เกิดได้จากปัจจัยหลากหลายประการ โดยการแปลบุพพทลีสี่ที่มี 'in' มีแนวโน้มการแปลโดยยึดโครงสร้างบุพพทลีสี่ตามต้นฉบับเป็นหลัก กล่าวคือจากกลุ่มตัวอย่าง 100 ประโยค ผู้แปลเลือกแปลโดยใช้โครงสร้างตามต้นฉบับสูงถึงร้อยละ 76 ซึ่งแสดงให้เห็นในตารางที่ 2 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบโครงสร้างบุพพทลีสี่ระหว่างต้นฉบับและบทแปล

โครงสร้างบุพพทลีสี่ต้นฉบับ vs บทแปล	จำนวนบุพพทลีสี่	ค่าเฉลี่ย
โครงสร้างตรงกับต้นฉบับ	76	76%
โครงสร้างแตกต่างกับต้นฉบับ	24	24%
รวม	100	100%

อย่างไรก็ตาม ถึงแม้บทแปลจะถ่ายทอดโครงสร้างตรงกับต้นฉบับ แต่ก็ไม่ใช่ทั้งหมดที่ถ่ายทอดความหมายด้วยการแปลตรงตัว โดยมีแนวโน้มที่ชัดเจนว่าเมื่อใดก็ตามที่บทแปลถ่ายทอดโครงสร้างบุพบทวลีได้ตรงกับต้นฉบับส่วนใหญ่ผู้แปลจะเลือกใช้วิธีการแปลแบบตรงตัว ในทางตรงกันข้ามกับกรณีที่มีการถ่ายทอดโครงสร้างแตกต่างจากต้นฉบับส่วนใหญ่ผู้แปลจะเลือกใช้กลวิธีอื่น ๆ ในการถ่ายทอดบทแปลมากกว่าจะเลือกแปลแบบตรงตัว ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 2 และ 3 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 3 กลวิธีการแปลบุพบทวลี ‘in’ กรณีถ่ายทอดโครงสร้างตรงกัน

โครงสร้างบุพบทวลีตรงกัน	แปลตรง	ถอดความ	แทนที่	การละ	รวม
การเสริม -> การเสริม	17	10	8	5	40
เป็นส่วนขยายนาม -> เป็นส่วนขยายนาม	21	2	4	1	28
การย้ายตำแหน่ง -> การย้ายตำแหน่ง	1	3	0	2	6
การละกรรม -> การละกรรม	0	0	0	2	2
รวม	39	15	12	10	76
ค่าเฉลี่ย	51%	20%	16%	13%	100%

ตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่ากรณีที่บทแปลมีโครงสร้างแบบเดียวกับต้นฉบับผู้แปลมีแนวโน้มที่จะเลือกใช้วิธีการแปลแบบตรงตัวสูงถึงร้อยละ 51 ซึ่งสูงกว่ากลวิธีอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญ ส่วนกลวิธีการแปลที่เลือกใช้น้อยที่สุดได้แก่ การละเฉลี่ยเพียงร้อยละ 13 โดยผู้แปลเลือกใช้วิธีการถอดความและการแทนที่เฉลี่ยร้อยละ 20 และร้อยละ 16 ตามลำดับ เห็นได้ว่าหากไม่จำเป็น ผู้แปลยังคงยึดถ่ายทอดทั้งโครงสร้างและความหมายตามต้นฉบับเป็นสำคัญ

ตารางที่ 4 กลวิธีการแปลยพจนานุกรม ‘in’ กรณีถ่ายทอดโครงสร้างต่างกัน

โครงสร้างยพจนานุกรมต่างกัน	แปลตรง	ถอดความ	แทนที่	การละ	รวม
การเสริม -> โครงสร้างแบบอื่น	2	1	2	1	6
เป็นส่วนขยายนาม -> โครงสร้างแบบอื่น	3	2	1	5	11
การย้ายตำแหน่ง -> โครงสร้างแบบอื่น	2	1	3	0	6
การลดกรรม -> โครงสร้างแบบอื่น	1	0	0	0	1
รวม	8	4	6	6	24
ค่าเฉลี่ย	33%	17%	25%	25%	100%

ตารางที่ 4 กรณีที่บทแปลมีโครงสร้างแตกต่างจากต้นฉบับ ผู้แปลเลือกใช้กลวิธีการแปลแบบตรงตัวเพียงร้อยละ 33 เท่านั้น และมีแนวโน้มในการแปลปรับบทมากกว่า โดยเลือกกลวิธีการแปลหลากหลายด้วยค่าเฉลี่ยที่ใกล้เคียงกัน ไม่ว่าจะเป็นเป็นการแทนที่และการละร้อยละ 25 หรือการถอดความร้อยละ 17

ตารางที่ 5 กลวิธีการแปล

กลวิธีการแปล	โครงสร้างตรงกับต้นฉบับ	โครงสร้างต่างกับต้นฉบับ	ค่าเฉลี่ย
แปลตรงตัว	39	8	47%
แปลปรับบท	37	16	53%
รวม	76	24	100%

ตารางที่ 5 แสดงให้เห็นว่าถึงแม้โครงสร้างที่ถ่ายทอดจะตรงกับต้นฉบับสูงถึงร้อยละ 47 อย่างไรก็ตามภาพรวมสำหรับการเลือกใช้กลวิธีการแปลยพจนานุกรม ‘in’ ในงานวิจัยนี้ยังแสดงให้เห็นว่ามี การแปลแบบตรงตัวเพียงร้อยละ 47 ซึ่งไม่ต่างจากการเลือกแปลด้วยวิธีการปรับบท (การถอดความหมาย การแทนที่ทางวัฒนธรรม และการละ) คือเฉลี่ยร้อยละ 53 โดยปัจจัยที่ทำให้ผู้แปลเลือกใช้กลวิธีการปรับบทแปลถึงแม้ยังคงถ่ายทอดโครงสร้างตรงตามต้นฉบับคือลักษณะทางภาษาศาสตร์ (linguistic features) และลักษณะของตัวบทซึ่งเป็นงานวรรณกรรมประเภทนวนิยาย (literariness) ดังแสดงในตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1 ต้นฉบับและฉบับแปลใช้โครงสร้างบุพบทวลีตรงกัน แต่มีการปรับบทแปล

ต้นฉบับ	ฉบับแปล
The county had placed her <i>in our house</i> for a few days until they could decide what to do, or, more precisely, until the family was reunited. (The Bluest Eye, p.14)	ทางการจัดให้เธอมาพักอยู่ที่บ้านเราสักสองสามวันจนกว่าจะตัดสินใจได้ว่าควรทำอย่างไร หรือจะพูดให้ตรงกว่านั้นก็คือจนกว่าครอบครัวนี้จะกลับมารวมตัวกันอีกครั้ง (ดวงตาสีฟ้าสุดฟ้า, น.36)

ตัวอย่างที่ 1 โครงสร้างบุพบทวลีใช้หลักการเสริมทั้งต้นฉบับและบทแปล บทแปลมีการปรับเปลี่ยนมาใช้กริยาเรียงซึ่งเป็นลักษณะพิเศษที่นิยมใช้ในภาษาไทยคือ “มาพักอยู่” เพื่อขยายความให้ชัดเจนมากขึ้นสำหรับผู้อ่านบทแปล แทนการแปลตรงตัวว่า “ทางการจัดให้เธอมาอยู่ในบ้านของเรา” ซึ่งถึงแม้ว่าความหมายจะไม่ผิดแต่เป็นการใช้ภาษาที่ไม่สละสลวยหากคำนึงว่าตัวบทนี้เป็นงานวรรณกรรมประเภทนวนิยาย

ตัวอย่างที่ 2 ต้นฉบับและฉบับแปลใช้โครงสร้างบุพบทวลีตรงกัน แต่มีการปรับบทแปล

ต้นฉบับ	ฉบับแปล
He stopped and looked in, trying to see <i>in the dark room</i> whether we were really asleep? (The Bluest Eye, p.69)	พ่อหยุดแล้วมองเข้ามา พยายามเพ่งมองผ่านความมืดว่าเราหลับจริงหรือเปล่า (ดวงตาสีฟ้าสุดฟ้า, น.97)

ตัวอย่างที่ 2 โครงสร้างบุพบทวลีใช้หลักการเสริมทั้งต้นฉบับและบทแปล บทแปลมีการปรับเปลี่ยนกรรมของคำบุพบทจากนามวลีที่เป็นรูปธรรมคือ “dark room” ไปสู่นามวลีที่เป็นนามธรรมคือ “ความมืด” ส่งผลให้ต้องเปลี่ยนคำบุพบทด้วย และเช่นเดียวกันกับตัวอย่างที่ 1 หากแปลตรงตัวก็สามารถทำได้โดยแปลเป็น “มองเข้ามาในห้องมืด ๆ” แต่ภาษาไม่มีความเป็นธรรมชาติ

ตัวอย่างที่ 3 ต้นฉบับและฉบับแปลใช้โครงสร้างบุพบทวลีตรงกัน แต่มีการปรับบทแปล

ต้นฉบับ	ฉบับแปล
I couldn't join them <i>in their adoration</i> because I hate Shirley. Not because she was cute, but because she danced with Bojangles, who was my friend, my uncle, my daddy, and who ought to have been soft shoeing it and chuckling with me. (The Bluest Eye, p. 17)	ฉันร่วมวง <i>นิยมชมชื่น</i> กับสองคนนั้นไม่ได้ เพราะฉันเกลียดเชอร์ลีย์ ไม่ใช่เพราะเจ้าหล่อนน่ารักแต่เป็นเพราะยายนั้นได้เต้นรำกับโบแจงเกิลส์ที่เป็นเพื่อน เป็นลุง เป็นพ่อของฉัน และเป็นคนที่น่าจะมาแตะปลายเท้าเต้นรำ และหัวเราะร่วนกับฉันมากกว่า (ดวงตาสีฟ้าสุดฟ้า, น.39)

ตัวอย่างที่ 3 โครงสร้างบุพบทวลีใช้หลักการเสริมทั้งต้นฉบับและบทแปลแปลด้วยกลวิธี ‘การละคำบุพบท’ และเลือกใช้คำซ้ำความหมายคือ ‘นิยมชมชื่น’ ซึ่งเป็นลักษณะพิเศษอย่างหนึ่งในภาษาไทยที่มีความสละสลวยและมักพบในงานวรรณกรรมประเภทนวนิยาย

ตัวอย่างที่ 4 ต้นฉบับและฉบับแปลใช้โครงสร้างบุพบทวลีตรงกัน แต่มีการปรับบทแปล

ต้นฉบับ	ฉบับแปล
“What you want to bet? Henry Washington said that sister ain't seen Della <u>in fifteen years.</u> ” (The Bluest Eye, p. 12)	เธอจะพนันกันมั๊ยละ เฮนรี วอชิงตัน บอกว่ายัยน้องสาวนั้นไม่ได้มาเจอเดลลา <u>ตั้งสิบห้าปีเข้าไปแล้ว</u> (ดวงตาสีฟ้าสุดฟ้า, น.34)

ตัวอย่างที่ 4 โครงสร้างบุพบทวลีใช้หลักการเสริมทั้งต้นฉบับและบทแปลผู้แปลเลือกแปลด้วยกลวิธี ‘การละ’ ซึ่งอาจเป็นผลจากการที่ผู้แปลตีความตามบริบทของต้นฉบับที่ต้องการจะสื่อความหมายโดยนัย (connotative meaning) ถึงระยะเวลาอันยาวนาน ผู้แปลจึงใช้คำว่า ‘ตั้ง’ เพื่อสื่อให้รู้สึกถึงความนานนั้น โดยตัวอย่างนี้ยังแสดงให้เห็นอีกด้วยว่าในภาษาไทยไม่ได้กำหนดกฎเกณฑ์ในการใช้คำบุพบทเพื่อเชื่อมประโยค

เมื่อกล่าวถึงช่วงระยะเวลาหนึ่งที่เกิดขึ้นตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน อย่างเช่นในประโยคนี้ ไม่มีบุพบทที่ไม่ผิดไวยากรณ์ ในขณะที่ภาษาอังกฤษมีการกำหนดชัดเจน กล่าวคือจำเป็นต้องใช้บุพบทและเป็นบุพบท ‘in’ เท่านั้น ประโยคนี้จึงจะต้องตามหลักไวยากรณ์

นอกจากนี้เมื่อศึกษาในเชิงภาษาศาสตร์ปริชาน เนื่องจากบุพบท ‘in’ คือบุพบทแสดงพื้นที่ในเชิงขอบเขตของคำนามหลังคำบุพบทซึ่งครอบคลุมทั้ง 3 มิติคือ ส่วนภายใน ส่วนขอบเขต และส่วนภายนอก (Tyler & Evans, 2003, p. 178) และไม่มีนัยการเคลื่อนที่ เช่น น้ำในแก้ว หรือ อยู่ในรถ เป็นต้น ดังนั้นความแตกต่างในการรับรู้มิติของหน่วยหลังคำบุพบทระหว่างวัฒนธรรมต้นทางกับวัฒนธรรมปลายทาง รวมถึงการแสดงนัยการเคลื่อนที่จึงเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่สำคัญ โดยจากการวิจัยนี้พบว่าลักษณะทางความหมายดังกล่าวส่งผลต่อกลวิธีการแปล กล่าวคือเมื่อการรับรู้มิติของหน่วยหลังคำบุพบทของสองวัฒนธรรมต่างกัน บุพบทที่นำมาใช้จึงแตกต่างกันหรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า ‘คำปรากฏร่วม’ ในแต่ละภาษามีความแตกต่างกัน และส่งผลให้ผู้แปลเลือกใช้กลวิธีการแปลโดยการแทนที่ทางวัฒนธรรม Lakoff (1987, p.308) กล่าวด้วยว่าขอบเขตพื้นที่และเวลาซึ่งเป็นความคิดพื้นฐานที่สุดของมนุษย์ที่มักจะกลายเป็นส่วนหนึ่งของไวยากรณ์ภาษาโดยผ่านกระบวนการเปลี่ยนแปลงทางไวยากรณ์ ซึ่งจะนำไปโดยไม่รู้ตัวหากวัฒนธรรมและภาษาใดมีระบบพื้นฐานดังกล่าวแตกต่างกันจะส่งผลให้ความคิดอื่นที่เกี่ยวข้องกันแตกต่างกันไปด้วย ปัจจัยทางภาษาศาสตร์จึงเกี่ยวข้องกับบริบทเชิงวัฒนธรรมไปโดยปริยาย การแปลตรงตัวโดยเทียบเคียงความหมายในระดับคำจึงไม่เพียงพอและผู้แปลจำเป็นต้องใช้กลวิธีการแปลแทนที่ทางวัฒนธรรมร่วมด้วย ดังแสดงในตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 5 การแปลด้วยกลวิธีการแทนที่ทางวัฒนธรรม

ต้นฉบับ	ฉบับแปล
He found a window seat <i>in the back</i> all to himself. (The Bluest Eye, p. 151)	เขาได้ที่นั่งติดหน้าต่างทางด้านหลังไว้ นั่งคนเดียวทั้งแถว (ดวงตาสีฟ้าสุดฟ้า, น.182)

ตัวอย่างที่ 6 การแปลด้วยกลวิธีการแทนที่ทางวัฒนธรรม

ต้นฉบับ	ฉบับแปล
A mountain of flesh, she lay rather than sat <i>in a rocking chair</i> . (The Bluest Eye, p.100)	เธอกองอยู่มากกว่าจะนั่งบนเก้าอี้โยก (ดวงตาสีฟ้าสุดฟ้า, น.128)

ตัวอย่างที่ 7 การแปลด้วยกลวิธีการแทนที่ทางวัฒนธรรม

ต้นฉบับ	ฉบับแปล
The county had placed her <i>in our house</i> for a few days until they could decide what to do, or, more precisely, until the family was reunited. (The Bluest Eye, p. 14)	ทางการจัดให้เธอมาพักอยู่ที่บ้านเราสักสองสามวันจนกว่าจะตัดสินใจได้ว่าควรทำอะไร หรือจะพูดให้ตรงกว่านั้นก็ คือ จนกว่าครอบครัวนี้จะกลับมารวมตัวกันอีกครั้ง (ดวงตาสีฟ้าสุดฟ้า, น.36)

ตัวอย่างที่ 5-7 แสดงให้เห็นถึงความแตกต่างจากตัวอย่างที่ 1-4 คือ เป็นประโยคที่ผู้แปลไม่สามารถใช้กลวิธีการแปลตรงตัวเพื่อถ่ายทอดความหมายได้ เนื่องจากวัฒนธรรมการใช้ภาษาไทยแตกต่างกับภาษาอังกฤษนั่นเอง เมื่อลองใช้คำบุพพทวลี “ใน” ร่วมกับคำว่า “ในด้านหลัง” หรือกับคำว่า “ในเก้าอี้โยก” หรือร่วมกับ “มาพักอยู่กับเราในบ้าน” จะกลายเป็นสำนวนที่แปลกเนื่องจากผิดธรรมเนียมชาติของภาษาไทย

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าถึงแม้โครงสร้างบุพพทวลีจะมีความสัมพันธ์กับการเลือกกลวิธีการแปลในแง่ที่ส่งผลต่อการเลือกถ่ายทอดโครงสร้างตามหลักไวยากรณ์ปริวรรต แต่ยังมีปัจจัยสำคัญอื่น ๆ ที่นักแปลยังตั้งค่านิ่งถึงเพื่อประกอบการพิจารณาได้แก่ ลักษณะทางภาษาศาสตร์ปริธานและลักษณะของตัวบทนั้น ๆ อีกด้วย

บทสรุป

การแปลบุพพทวลีที่มีหน่วยคำ ‘in’ เป็นหน่วยคำหลักในงานวรรณกรรมประเภทนวนิยาย หากผู้แปลมีพื้นฐานความรู้เชิงลึกเกี่ยวกับโครงสร้างบุพพทวลีและ

มีทักษะในการแยกแยะความแตกต่างได้ ไม่ว่าจะเป็นการเสริม การใช้เป็นส่วนขยาย การละกรรม การย้ายตำแหน่ง และอื่น ๆ จะเป็นประโยชน์อย่างมากเพราะทำให้ถ่ายทอดบทแปลได้ตรงตามต้นฉบับมากขึ้น Nida and Taber (1982) กล่าวว่า ในฐานะนักแปลที่ดี นอกจากถ่ายทอดความหมายของข้อความจากภาษาหนึ่งไปยังอีกภาษาหนึ่งได้ ยังต้องพยายามรักษารูปแบบหรือลักษณะของการใช้ภาษาในต้นฉบับให้ได้มากที่สุดอีกด้วย ทั้งนี้ หากภาษาเป็นเพียงการเรียนรู้เรื่องตัวอักษรและคำศัพท์เราก็คงเรียนรู้กันได้ไม่ยากแต่ในความเป็นจริงไม่ได้เป็นเช่นนั้น กล่าวคือแต่ละภาษามีโครงสร้างและการร้อยเรียงแตกต่างกัน ดังนั้นการแปลจากภาษาหนึ่งไปยังอีกภาษาหนึ่งจึงเป็นมากกว่าแค่การหาคำที่มีความหมายตรงกันมาใช้แทนที่ (Culler, 1976, p. 21-22)

อย่างไรก็ตามการเข้าใจโครงสร้างบุพบทวิเพียงอย่างเดียวก็ไม้อาจทำให้บทแปลถูกต้องและสมบูรณ์หากเลือกใช้คำที่ไม่สื่อความหมายตามวัฒนธรรมในภาษาปลายทางหรือขาดลักษณะสำคัญของภาษาที่ใช้ในงานวรรณกรรมประเภทนวนิยาย ดังนั้นผู้แปลยังต้องคำนึงถึงปัจจัยอื่น ๆ ได้แก่ ปัจจัยทางภาษาศาสตร์ (Linguistic Factor) โดยเมื่ออ้างอิงจากหลักภาษาศาสตร์ปริชานเกี่ยวกับการแสดงขอบเขตของบุพบท ‘in’ และ ‘ใน’ ที่ถึงแม้ความหมายของหน่วยคำทั้งสองคำนี้จะสามารถเทียบเคียงกันได้ แต่เมื่ออยู่ในรูปบุพบทวิ คำนามหลังคำบุพบทหรือกรรมของบุพบทจะเป็นตัวกำหนดว่าจะปรากฏร่วมกับคำบุพบทใด กล่าวคือเมื่อภาษาดั้งเดิมกับภาษาปลายทางมีการรับรู้มิติของหน่วยหลังคำบุพบทแตกต่างกัน ทำให้ไม่สามารถถ่ายทอดความหมายด้วยการแปลตรงตัวได้ เช่น ต้นฉบับภาษาอังกฤษ ‘in the bed’ เป็น 3 มิติ ในขณะที่บทแปลภาษาไทย ‘บนเตียง’ แสดงขอบเขต 2 มิติ เป็นต้น ตามความคิดเห็นของ Tyler and Evans (2003, p.178) ที่ระบุว่า การแสดงพื้นที่ในเชิงขอบเขตไม่ได้ขึ้นอยู่กับลักษณะทางเรขาคณิตเพียงอย่างเดียว แต่เป็นผลเชื่อมโยงมาจากประสบการณ์ของมนุษย์ในการปฏิสัมพันธ์กับคำหลังคำบุพบทตัวนั้น ๆ เช่น ลักษณะของเตียงในแต่ละวัฒนธรรมต่างก็อาจส่งผลให้ภาษาที่ใช้ต่างกัน ได้มากพอ ๆ กับการรับรู้ที่แตกต่างกันของมนุษย์ ดังนั้นขอบเขตพื้นที่และเวลาซึ่งเป็นความคิดพื้นฐานที่สุดของมนุษย์ที่มักจะกลายเป็นส่วนหนึ่งของไวยากรณ์ภาษาโดยผ่านกระบวนการเปลี่ยนแปลงทางไวยากรณ์ ซึ่งจะเป็นไปโดยไม่รู้ตัว หากวัฒนธรรมและภาษาใดมีระบบพื้นฐานดังกล่าวแตกต่างกันจะส่งผลให้ความคิดอื่นที่เกี่ยวข้องกัน

แตกต่างกันไปด้วย (Lakoff, 1987, p. 308) ทั้งนี้เมื่อปัจจัยทางภาษาศาสตร์เกี่ยวข้องกับบริบทเชิงวัฒนธรรมอย่างเห็นได้ชัด การแปลตรงตัวโดยเทียบเคียงความหมายในระดับคำจึงไม่เพียงพอและผู้แปลจำเป็นต้องใช้กลวิธีการแปลอื่นร่วมด้วยไม่ว่าจะเป็นถอดความหมาย การแทนที่ทางวัฒนธรรม และการละ

ทั้งนี้ผู้วิจัยมีความเห็นว่าการแปลปรับบทด้วยปัจจัยในด้านหลักการทางภาษาศาสตร์นั้นเป็นการปรับเปลี่ยนที่เกิดขึ้นจากความจำเป็นหรือที่ Vinay and Darbelnet (in Venuti, 2004, p. 89) เรียกว่าการปรับเปลี่ยนเพื่อให้เป็นไปตามข้อกำหนดทางไวยากรณ์ (Fixed Modulation) ซึ่งหากไม่ปรับอาจส่งผลให้บทแปลผิดไปจากหลักไวยากรณ์ของภาษาปลายทาง การใช้ภาษาที่ไม่เหมาะสมหรือไม่ใช้สำนวนที่ใช้กันอย่างแพร่หลายในภาษาปลายทาง ในทิศทางเดียวกัน Larson (1984, p. 15) มองว่านักแปลไม่จำเป็นต้องรักษารูปแบบทางภาษาของสำนวนภาษาในต้นฉบับแต่เลือกใช้ถ้อยคำที่มีความหมายเท่าเทียมกันในภาษาแปล ทั้งนี้ก็ตรงกับหลักการแก้ปัญหาความไม่เท่าเทียมกันทางภาษาของ Baker (2018, p. 25-45) ที่ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์แยกแยะกลวิธีการแปลบุพบทวลีที่มี ‘in’ และ ‘ใน’ เป็นหน่วยคำหลักในงานวิจัยฉบับนี้ ได้แก่ การถอดความหมาย (Paraphrase) การแทนที่ทางวัฒนธรรม (Cultural Substitute) และการละ (Omission)

ยิ่งไปกว่านั้นยังมีปัจจัยทางด้านบริบทแวดล้อม (Context Factor) ในที่นี้ได้แก่ประเภทของตัวบทซึ่งเป็นวรรณกรรมประเภทนวนิยาย รวมถึงบริบทแวดล้อมต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องราวที่เกิดขึ้น ส่วนงานการเรียบเรียงภาษาของนักเขียนต้นฉบับ ส่วนงานการเรียบเรียงภาษาของนักแปล ส่วนของบรรณาธิการและแนวทางจากสำนักพิมพ์อีกด้วย โดยในงานวิจัยฉบับนี้ยังพบอีกว่าในบทแปลภาษาไทยมีการแปลเก็บโครงสร้างบุพบทวลี และส่วนงานการซ้ำตามต้นฉบับเพื่อเน้นย้ำความสำคัญและรักษาสุนทรียะทางภาษาไว้ ผู้อ่านอาจรู้สึกได้ชัดเจนว่ากำลังอ่านภาษาแปลและต้องใช้ความคิดเพื่อทำความเข้าใจความหมาย แต่ผู้วิจัยมองว่าเป็นเสน่ห์อย่างหนึ่งของวรรณกรรมแปลตัวอย่างเช่น ‘There was a hint of spring in her sloe green eyes, something summery in her complexion, and a rich autumn ripened in her walk.’ ซึ่งผู้เขียนบรรยายได้อย่างเห็นภาพและผู้แปลก็ถ่ายทอดได้อย่างสวยงามว่า ‘มีสีแฉวของฤดูใบไม้ผลิในดวงตาสีเขียวเข้ม

ของเจ้าหล่อน บางสิ่งคล้ายคลึงฤดูร้อนในผิวพรรณและมีความสูงงอมของฤดูใบไม้ร่วงในอย่างก้าว’ เป็นต้น ทั้งนี้ถึงแม้ในภาษาปลายทางการเชื่อมโยงระหว่างความสูงงอมของฤดูใบไม้ร่วงกับอย่างก้าวอาจไม่ใช่เรื่องที่คุ้นเคยมากนักเพราะประเทศไทยไม่มีฤดูนี้ แต่ก็สามารถทำความเข้าใจได้ ดังนั้นสำคัญมากที่สุดสำหรับนักแปลคือต้องพิจารณาว่าเมื่อใดควรแปลตรงตัวเพื่อเก็บลักษณะทางวรรณกรรมของภาษาต้นทางและเมื่อใดควรแปลปรับบทเพื่อลักษณะทางวรรณกรรมของภาษาปลายทาง อย่างที่พบในงานวิจัยนี้ว่ามีการแปลคำเดียวกันด้วยวิธีการแตกต่างกัน เช่น คำว่า ‘in fact’ แปลตรงตัวได้ว่า ‘ในความเป็นจริง’ แต่บทแปลของจุฑามาศ แอนเนียนในเรื่องดวงตาสีฟ้าสุดฟ้าแปลด้วยกลวิธีการถอดความหมายโดยใช้บุพบทที่แตกต่างกันไป ตั้งแต่ ‘โดยพฤตินัย’ ‘อันที่จริงแล้ว’ ไปจนถึง ‘ความจริงแล้ว’ ซึ่งเป็นการเลือกใช้ตามสำนวนของผู้แปลและถ่ายทอดให้ได้ความหมายโดยนัยที่ผู้เขียนต้องการจะสื่อ

ตัวอย่างที่ 8 แปล ‘in fact’ ว่า ‘โดยพฤตินัย’

ต้นฉบับ	ฉบับแปล
But the concreteness of being outdoors was another matter – like the difference between the concept of death and being, <i>in fact</i> , dead. (The Bluest Eye, p. 16)	แต่ความเป็นรูปธรรมของการอยู่ข้างนอกนั้นเป็นอีกเรื่อง – เหมือนความแตกต่างระหว่างแนวคิดด้วยความตายและการเป็นคนตายโดยพฤตินัย (ดวงตาสีฟ้าสุดฟ้า, น.37)

จากตัวอย่างที่ 8 เพื่อเป็นการเน้นคำว่า ‘in fact’ ให้ได้ตามเจตนารมณ์ของผู้เขียน ผู้แปลจึงใช้วิธี ‘การถอดความหมาย’ ในการแปลบุพบทนี้โดยการเลือกใช้คำเพื่อเน้นความสำคัญแทนการแปลตรงตัวว่า ‘ในความเป็นจริง’ แต่ยังคงความหมายตามต้นฉบับ กล่าวคือเมื่อพิจารณาตามบริบทก่อนหน้าจากคำว่า ‘concreteness’ ที่บ่งบอกถึงรูปธรรม จึงเป็นไปได้ที่ผู้แปลจะพิจารณาว่า ‘ความคิด vs การกระทำ’ หรือในที่คือ ‘โดยพฤตินัย’ ซึ่งเมื่อตรวจสอบความหมายจากพจนานุกรมออนไลน์ Longman Dictionary ให้ความหมายว่า In Fact – used to emphasize that the truth about a situation is the

opposite of what has been mentioned เช่น They told me it would be cheap but in fact it cost me nearly \$500. เป็นต้น (Longman, 2020)

Landers (2001, p. 7) ให้ความเห็นว่าการศึกษา “ความเท่าเทียมกัน” เป็นสิ่งที่ทำได้ยากในการแปลนวนิยาย เพราะต้องคำนึงถึงแง่มุมที่หลากหลายรวมถึงสุนทรียของบทแปลในภาษาเป้าหมาย จึงมีความท้าทายและยากกว่าการแปลงานเขียนบางประเภทที่อาจต้องการเพียงความเที่ยงตรงเท่านั้นในการสื่อความหมาย นอกจากนี้ในตำราได้พูดถึงการแปลงานประเภทนี้ไว้ว่าภาษาในฉบับแปลควรจะมีชีวิตชีวา และมีความเป็นธรรมชาติ (Naturalness) มากที่สุดในความรู้สึกของผู้อ่านงานแปล อ่านแล้วเข้าใจความรู้สึกของตัวละครและสถานการณ์ที่เกิดขึ้น (Nida, 1964) เพราะจุดมุ่งหมายสำคัญของนวนิยายคือเพื่อนำเสนอ “ภาพมายาในฐานะที่เป็นตัวแทนของโลกแห่งความจริง” กล่าวอีกนัยหนึ่งคือการนำเสนอเรื่องราวที่สะท้อนถึงชีวิตจริงโดยถ่ายทอดผ่านคำหรือถ้อยคำแทนการกระทำ (Wale, 1989, p. 300) งานวรรณกรรมประเภทนวนิยายแตกต่างจากภาษาเขียนหรือภาษาพูดประเภทอื่น ๆ เป็นภาษาที่เปี่ยมเบนหรือเหินห่างไปจากบรรทัดฐานของการใช้ภาษาธรรมดาทั่วไปในชีวิตประจำวันทั้งการใช้สำนวน ไวยากรณ์ คำศัพท์ ความหมาย และการออกเสียง (Ghazala, 2015, p. 125) ส่งผลให้บทแปลมีการเลือกใช้กลวิธีที่หลากหลายจากการพิจารณาทั้งโครงสร้าง ความหมาย สำนวน และบริบท เพื่อถ่ายทอดให้ผู้อ่านบทแปลสัมผัสได้ถึงเรื่องราวและความรู้สึกแบบเดียวกันกับผู้อ่านในภาษาต้นฉบับ

ข้อเสนอแนะ

งานวิจัยฉบับนี้ศึกษาเฉพาะตัวบทที่เป็นงานวรรณกรรมประเภทนวนิยายเพียงเรื่องเดียวเท่านั้น คือหนังสือเรื่อง The Bluest Eye เขียนโดย Toni Morrison ซึ่งแปลเป็นไทยโดยจุฑามาศ แอนเนียน จึงอาจมิได้เป็นบทสรุปว่าผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นนั้นจะเป็นไปในทิศทางเดียวกันหากเป็นหนังสือประเภทอื่นหรือเป็นผลงานของนักแปลท่านอื่น นอกจากนี้งานวิจัยฉบับนี้ยังศึกษาเฉพาะการแปลยพจนานุกรมที่ปรากฏร่วมกับหน่วยคำ “in” จึงไม่ได้เป็นบทสรุปของยพจนานุกรมที่ปรากฏร่วมกับหน่วยคำที่แตกต่างกัน ดังนั้นในอนาคตอาจนำผลการวิจัยในครั้งนี้ไปศึกษาวิเคราะห์ต่อไปไม่ว่าจะศึกษายพจนานุกรม

ที่มีหน่วยคำบุพบทอื่น ๆ หรืออาจศึกษาหน่วยคำบุพบท “in” เช่นเดิมแต่เปลี่ยนเป็นตัวบทลักษณะต่างกัน เช่น ตัวบทแนวสารคดี เป็นต้น เพื่อหาข้อสนับสนุนหรือคัดค้านผลการวิจัยดังกล่าว หรือแม้แต่ศึกษาเชิงประจักษ์ว่าความรู้เกี่ยวกับโครงสร้างข้างต้นช่วยให้นักแปลพัฒนาทักษะและแปลได้เร็วขึ้นหรือไม่

เอกสารอ้างอิง (References)

- จรัลวิไล จรูญโรจน์. (2555). *ภาษาศาสตร์เบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- มอรรีสัน, ที. (2563). *ดวงตาสีฟ้าสุดฟ้า* (จุฑามาศ แอนเนียน, ผู้แปล). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์โลบวารี เฮาส์.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2554). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: ราชบัณฑิตยสถาน.
- วิไลวรรณ อรุณมานะกุล. (2545). *การใช้คำบุพบทในภาษาอังกฤษของนักศึกษาไทย: กรณีศึกษานักศึกษาชั้นปีที่ 1* โครงการนักวิจัยรุ่นใหม่. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วิไลวรรณ อรุณมานะกุล. (2562). คำบุพบทแสดงพื้นที่ในสถานการณ์เกี่ยวกับการเคลื่อนที่: กรณีศึกษาภาษาอังกฤษและไทย. *Thoughts*, 2019(1), 27-47.
- พุทธมนต์ กัญจนบุศย์. (2558). *การแปลหนังสือและวิเคราะห์การแก้ปัญหาการแปลตามกลวิธีของโมนา เบเคอร์: กรณีศึกษาจากหนังสือเรื่อง “ทำอะไรจะปราศจากโรคและชะลอความชรา” ของ ศ.นพ. เฉก ธนะสิริ*. (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. คณะศิลปศาสตร์. สาขาวิชาการแปล ภาษาอังกฤษและไทย.
- เยาวลักษณ์ อภิชาติวัลลภ. (2520). *การใช้คำบุพบทภาษาอังกฤษของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยขอนแก่น*. (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย. คณะครุศาสตร์. สาขาวิชามัธยมศึกษา
- สายใจ ลีลาน้อย. (2553). *การวิเคราะห์หน้าที่บุพบทวลีที่มีหน่วยคำ “โดย” เป็นคำหลัก*. สาขาวิชาภาษาการศึกษาศาสตร์การศึกษา. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- Baker, M. (2018). *In Other Words: A Coursebook on Translation*. 3rd ed. London: Routledge.
- Bursky, Robert F. (1997). *Noam Chomsky: A Life of Dissent*. Cambridge: The MIT Press.
- Cambridge University Press. (2020, June 2). Preposition. Retrieved from <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/preposition>
- Catford, J. (1995) *A linguistic Theory of Translation*. London. Oxford University Press.
- Chomsky, N. (1985). *Aspects of the Theory of Syntax*. Massachusetts: The M.I.T. Press.
- Culler, J. (1976). *Saussure*, Glasgow: Fontana/Collins.
- Frawley, W. (1984). *Translation: literary, linguistic and philosophical perspectives*. Delaware: University of Delaware Press.
- French, F.G. (1972). *The Bones of English. Teaching and Learning English*. London: Longman Group Limited.
- Ghazala, S.H. (2015). Literary Translation from a Stylistic Perspective. *Studies in English Language Teaching*, 3(2), 124–145. Retrieved from <http://www.scholink.org/ojs/index.php/selt/article/view/297>.
- Halverson, S. (2003). The cognitive basis of translation universals. *Target International Journal of Translation Studies*, 15(2), 197–241. doi: <https://doi.org/10.1075/target.15.2.02hal>.
- Hoey, M. & Houghton, D. (2001). Contrastive analysis and translation. In Baker, M. (ed.), *Routledge encyclopedia of translation studies*, 45–49. New York: Routledge.
- Jacobs, R. A. & Rosenbaum, P. S. (1968). *Transformational Grammar*. Massachusetts: Blaisdell Publishing Company.

- Lakoff, G. (1987). *Cognitive Models and Prototype Theory*. Chicago: University of Chicago Press.
- Landers, C. (2001). *Literary Translation: A Practical Guide*. Clevedon: Multilingual Matters.
- Larson, M.L. (1998). *Meaning-Based Translation: A Guide to Cross Language Equivalence* (2nd Edition). New York: University Press of America.
- Levin, B. (1993). *English Verb Classes and Alternations: A Preliminary Investigation*. Chicago: The University of Chicago Press.
- Linstromberg, Seth. (1998). *English Prepositions Explained*. Amsterdam: John Benjamins Publishing.
- Morrison, T. (2019). *The Bluest Eye*. London: Penguin Random House.
- Nida, E. A. & Taber, C. R. (1982). *The theory and Practice of translation*. Leiden: E. J. Brill.
- O'Dowd, Elizabeth M. (1998). *Prepositions and Particles in English*. New York: Oxford University Press.
- Oxford University Press. (2020, June 2). Definition of Preposition. Retrieved from [https:// www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/preposition?q=preposition](https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/preposition?q=preposition)
- Tyler, A. & Evan, V. (2003). *The Semantics of English Preposition*. New York: Cambridge University Press.
- Vinay, J.P. & Darbelnet, J. (1995). *Comparative Stylistics of French and English: A Methodology for Translation*, Amsterdam: Benjamins.
- Wales, K. (1989/2001). *A Dictionary of Stylistics*. London: Longman.